

« Flor ont gaug s'es encastrat » desempuèi 700 ans

Abat Jòrdi Passerat

Manteneire dels Jòcs Florals, majoral del Felibrige

Las cançons dels trobadors començan lo mai sovent per una dubertura primadenca per salutar lo temps de las amors e de las fèstas de Mai. La tradicion de la flors del Gai Saber a servat aquel aire de jovença e de novelum permanent que fan que nos sentissèm pas vièlhs de 700 ans mès totjorn engatjats dins un moviment de renaissença e de reviscòl.

Se durbissèts los vièlhs pergamins, ont son servadas *Las Leys d'Amors*, que Mèstre Guilhem Molinièr escriguèt dins las annadas 1350, vaquí lo programa de sa jornada del primièr de mai de 1324 :

L'autrièr quand lo solelhs mostrèt
sos rais pel mond e estendèt
Sò fo lo primièr jorn de mai
e li auselet foron gai
per la suau dossor del temps
si que tot cantèron essems
quand viron la clartat del jorn
am grand jòi e am grand sojorn
diverses cants plasents e fins
mot doçament per los jardins.
Adonc me leviei de mon lièt

e am grand jòi e am grand delièit
 vèrs lo Consistòri joiós
 anièi retraire mas cançós.

Atal desempuèi sèt cents ans se lèva un solelh meravilhós que los poètas son butats per venir amb un còr gaujós viure aquela fèsta annadièra de la poèsia e de la musica. Nos metèm totes a l'escòla dels primadièrs e lo bon trobador Guilhem Molinièr sap dire en qualques mots plan causits lo messatge de nòstra civilisacion de l'amor : es quicòm de gai, de doç, ont lo jòi plasent e fin nos mena dins un òrt tot mirgalhat ont florisson las flors de l'amor. I trapam, tre la debuta, las tres flors : la violeta, l'englantina, lo gaug. Puèi ne venguèron de sègles en sègles mantunas autras coma la corbadòna, la primadèla, la pimpanèla, la giroflèia, lo liri e lo jansemin. Se pòt dire que contemplam las flors de la poèsia que venon premiar los poètas, mès tanben se viu cada an lo miracle de la poèsia mudada en flors de retorica e en beutats de creacions musicalas. Lo primièr que reçaupèt la violeta d'aur en 1324, Arnaut Vidal, de Castelnau d'Arnaud prèp de Carcassona, per salutar la Verge Maria, la sona « Flor de Paradís, de patz e de puretat » e lausa aquela « Flor ont gaug s'es encastrat » ! Atal se resumisson 700 ans de Jòcs ont aqueles joièls precioses d'òr e d'argent an bastit coma un castèl que se lèva dins lo cèl de Tolosa per cantar la glòria de la lenga d'Òc e dels trobaires venguts de pertot.

Los Jòcs de 1924 foguèron mai que mai a la glòria de l'occitan e de la lenga dels trobadors que veniá a pron pena de tornar èstre causida, en mai del francés, pels concorses annadièrs del mes de Mai. Per las fèstas del centenari de 2024, Tolosa se mudèt en capitala mondiala de la poèsia e de trobaires venguts de luènh se ganhèron los prèmis de melhors poètas de lenga francesa dins lo monde. I aguèt a l'entorn del 3 de Mai, jorn tradicional dels Jòcs Florals, una polida passejada occitana per salutar Clamença Isaura e son estatua sus una plaça de Tolosa o s'arrèstar davant la font de Pèire Godolin (1580-1649), al centre de la ciutat Mondina, que rapèla lo nom balhat a Tolosa e sa *lenga mondina*, en remembre dels Comtes Ramonds de l'Edat Mejana.

En 1341, lo mantenedor Joan de Castellnou, membre del Gai Saber de Tolosa, en tot véser la cobeitat del monde, la descortesia e la desleialtat, convida totes los reis de son monde occitano-Catalan (Castilla, Aragon, Portugal, Englatèrra, Navarra...) a s'acampar al pè dels Pirenèus per se vodar ensemble a virar lo monde cap a *Cortesia* e *Saber*, e lor i ditz a totes que « punxura de Fin'Amors totjorn nos assegura ». Nos cal totes èstre « malauts » d'aquel amor e nos picar

per nos garir del mal qu'escuresís lo monde ont vivèm. Podèm èstre los chivali-
èrs d'una polida epopea que nos farà bastir un castèl d'onor e de gaug al servici
de la poèsia e de la beutat en acampant los trobaires dins Tolosa per un avenidor
melhor. Jà, un primadièr, lo trobador Ramon de Cornet portava aquela espe-
rança en parlan de la fèsta :

Solàs véser
me fai plaser
perque veirai totz ans,
quants
que ja viurai, lo solàs qu'es publics
mèst nos de cants, de novèls e d'antics.